

Guia de la nova reforma laboral: què desapareix i què sobreviu, de l'etapa del PP?

La reducció de la temporalitat és una de les claus de l'entesa ordida per Yolanda Díaz amb els sindicats i la patronal, que no aconsegueix apujar el cost de l'acomiadament però avança cap a un nou model

Treballador de la construcció | Pixabay

El govern central ha aconseguit tancar el que fins fa ben poc semblava impossible: **aprovar la reforma laboral** d'acord amb tots els agents socials. Això vol dir fer-ho amb els **sindicats** i la **patronal**, sovint antagònics. El sí del Congrés (sense el suport de la majoria de la investidura) al projecte defensat per la vicepresidenta segona i ministra de Treball, **Yolanda Díaz**, ha estat un triomf per l'executiu i especialment per al nou lideratge de la dirigent d'Unides Podem, camí de ser candidata a la Moncloa a través de la reformulació d'aquest espai.

Quines són les **principals claus** de l'acord que suposa un nou marc de relacions laborals? Quins efectes polítics tindrà? Tres experts analitzen el contingut de la reforma que substitueix el projecte vigent des que el va aprovar el govern de **Mariano Rajoy** el 2012. Són **Judit Vall**, economista i professora de la UB i l'Institut d'Economia de Barcelona (IEB); **Lidia Farré**, professora de la UB i investigadora social de l'Institut d'Anàlisi Econòmica/CSIC; i **Josep Lladós**, professor als Estudis d'Economia i Empresa de la UOC i també membre del Col·legi d'Economistes de Catalunya.

1. Combatre la temporalitat, punt essencial

Hi ha força consens entre els economistes sobre l'objectiu prioritari de la reforma. Lladós assenyala que la nova reforma preserva la **flexibilitat**, però **acota la temporalitat**. "Hi ha circumstàncies que exigeixen temporalitat, com succeeix en el sector turístic de temporada o en el treball al camp. Però això no es pot estendre a tots els àmbits del mercat laboral", ressalta. També destaca el fet d'acabar amb els "abusos" i, fins i tot, els "mals usos" que va suposar l'anterior reforma laboral.

El projecte del govern espanyol posa fi als contractes per obres i serveis, i estableix que tot contracte temporal que superi la duració establerta per llei esdevindrà un contracte fix i **s'incrementen les sancions per frau**. Es redueixen a dos els tipus de **contracte temporal** i es considerarà treballador fix qui encadeni contractes de treball de 18 mesos en dos anys.

Judit Vall considera, com Lladós, que la iniciativa "va en la bona direcció", però es mostra prudent sobre l'efecte real que tindrà en la temporalitat: "Ja hem vist en anteriors reformes que al capdavall no aconsegueixen reduir prou la temporalitat, que és una tasca difícil. I s'ha convertit en un dels trets propis de l'economia espanyola". Vall explica que precisament això és el que converteix el **teixit productiu** espanyol en "molt **vulnerable**", perquè en moments de crisi econòmica es destrueix molta ocupació. "No passa en cap altre país desenvolupat que quan hi ha recessió l'atur pugui al 30% i a un 50% entre els joves", subratlla. Vall recorda que **un 90% dels contractes que es fan són temporals** i de molt curta durada.

[noticiadiari]2/228563[/noticiadiari]

Lídia Farré remarca igualment l'impacte que pot tenir la reforma per lluitar contra la temporalitat: "La **volatilitat de la taxa d'atur** a l'estat espanyol ha afectat especialment els sectors més fràgils, com els joves i les dones, sobre els quals l'impacte social del mercat laboral és enorme. En el cas dels joves, perjudica la seva **emancipació** i els seus projectes de vida". Per a Farré, el projecte pot tenir també un efecte positiu pel que fa a la **igualtat de gènere**: "Reduir la temporalitat ajudarà a una major planificació familiar i a reduir el fet que les dones de l'estat espanyol són les que tenen fills en edat més avançada".

2. La reforma del PP no es deroga...

"**No és una derogació de la reforma del PP**", assegura amb contundència Lladós. "En tot cas, és una reforma de la reforma", corrobora Vall. Malgrat el compromís del bloc progressista espanyol de derogar la reforma laboral del PP, el projecte aprovat en el seu moment pel govern de Mariano Rajoy l'any 2012 resten aspectes rellevants. La principal reculada dels sindicats en les negociacions ha estat acceptar el capítol vigent pel que fa al **cost de l'acomiadament**. Així, per exemple, no es recuperen les indemnitzacions per 45 dies.

3. ... Però s'avança cap a un nou model laboral

Lladós assenyala que, amb tot, la reforma dibuixa un **canvi de tendència**. "El futur ja no va per la reducció dels costos salarials o d'acomiadament. La clau és la **productivitat** i avançar cap a un nou model de relacions laborals que ha de ser flexible però internament", insisteix. "Això vol dir introduir canvis en l'organització del treball, en **digitalització**, en **més teletreball**, en treballar més per objectius. Canvis que vindran sí o sí, però que com sol passar a Espanya, arriben més tard", diagnostica.

Vall, però, tot i reconèixer el gir que la proposta de reforma laboral vol donar, adverteix contra els "**vicis consolidats en el mercat laboral espanyol**" des de les liberalitzacions dels anys vuitanta i que són molt difícils d'erradicar.

En aquest canvi de tendència, els sindicats han obtingut canvis pel que fa a la negociació col·lectiva. Amb la reforma, un **conveni col·lectiu** serà vigent fins que se'n posi en marxa un altre, que era una de les principals reivindicacions sindicals, i el conveni d'una empresa no es podrà imposar sobre el del sector si no suposa una millora de les condicions laborals. És l'anomenada **ultraactivitat**, que Lladós considera una clàusula de garantia del poder adquisitiu.

El que no s'ha aconseguit és establir el **contracte únic**, que segons explica Judit Vall, era una

---

proposta que havia reunit molt consens entre els economistes. "Es tractava d'acabar amb la diferència entre contracte fix i temporal, si de cas amb una reducció del cost per acomiadament. Però finalment, ni sindicats ni empresaris ho han acceptat", ressalta. Lúdia Farré coincideix en la reivindicació del contracte únic com a mesura que contribuiria a combatre la temporalitat.

4. Els ERTO són aquí per quedar-se

La nova reforma aprèn del que ha suposat la crisi pandèmica i facilita a les empreses adoptar reduccions de jornada o suspensió de contractes en cas de recessió econòmica. Per això es crea un **Mecanisme Xarxa** que es traduirà en bonificacions en les quotes de la seguretat social sempre que, com a mínim, es mantingui el lloc de treball un cop conclòs l'**ERTO**. Si les empreses donen formació als seus treballadors en ERTO, les bonificacions s'amplien.

Els treballadors afectats per un expedient temporal cobraran el **70% de la base reguladora** i es crea el **Fons Xarxa de Sostenibilitat** per cobrir despeses de formació amb partides procedents de les prestacions per desocupació i els **Next Generation**. La investigadora Lúdia Farré subratlla l'impacte positiu dels ERTO durant la pandèmia: "Es tracta d'un aspecte essencial i va contribuir a **minimitzar l'efecte social de la crisi**. Sense els ERTO s'hagués disparat la taxa d'atur fins a nivells insuportables".

"**Els ERTO són aquí per quedar-se**", assegura Lladós. "Es tracta d'un aspecte important que assegura que si cal es faran els ajustaments necessaris per evitar els acomiadaments en moments de crisi com hi ha hagut amb la pandèmia", destaca.

5. Els efectes polítics: Díaz s'enforteix, el PP reula

L'acord entre el govern espanyol i els agents socials té **transcendència política**. Al llarg de la història, des de la Transició, ha estat difícil assolir grans consensos socials. Els **Pactes de la Moncloa** van costar d'empassar per un ampli sector de la patronal. La reforma del PP mai va ser acceptada pels sindicats. L'acord assolit és un punt per a **Pedro Sánchez**.

Però és sobretot un triomf per a Yolanda Díaz, que ha estat la dirigent que ha gestionat el projecte, que ara haurà de ser validat pel consell de ministres, els agents socials i passar al **Congrés**. La vicepresidenta segona havia fet de l'entesa abans d'acabar l'any un termòmetre del seu lideratge i se n'ha sortit, just quan està construint una **reconstrucció de l'espai polític a l'esquerra del PSOE**.

Finalment, la nova reforma laboral **desmenteix el discurs apocalíptic del PP** i el bloc de dretes contra la política econòmica de Sánchez. Si la CEOE d'**Antonio Garamendi** dona llum verda al projecte, es fa difícil nodrir el discurs de Pablo Casado contra una suposada deriva "venecolana" del govern espanyol.